

II

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

411. plenarno zasedanje, dne 15. in 16. septembra 2004

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – akcijski načrt: Evropska agenda za podjetništvo

COM(2004) 70 final

(2005/C 74/01)

Komisija je 11. februarja 2004 sklenila, da se v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom posvetuje o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – akcijski načrt: Evropska agenda za podjetništvo. (COM(2004) 70 final).

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, ki je bila odgovorna za pripravo zadevnega dela Odbora, je podala mnenje 14. julija 2004. Poročevalec je bil **g. Butters**.

Na svojem 411. plenarnem zasedanju 15.-16. septembra 2004 (seji dne 15. septembra) je Evropski ekonomsko-socialni odbor s 150 glasovi za, 1 proti in 6 vzdržanimi glasovi podal naslednje mnenje:

1. Stanje

1.1 V zaključkih lizbonskega predsedstva iz leta 2000 in v Evropski listini za mala podjetja je bila poudarjena pomembnost podjetniške dejavnosti za trajnostni razvoj v Evropi in potreba po ustvarjanju pogojev za tako politično okolje, ki bi spodbujalo podjetništvo.

1.2 Predsednik Evropske komisije **Romano Prodi** je zatem na pomladnem zasedanju Evropskega sveta leta 2002 v Barceloni izjavil, da bo Komisija predložila zeleno knjigo o podjetništvu pred pomladnim zasedanjem Evropskega sveta leta 2003. Komisija je to nalogo opravila januarja leta 2003, kar je sprožilo podrobno in odprto posvetovanje z interesnimi skupinami v naslednjih mesecih. Svet je na pomladnem zasedanju leta 2003 Komisijo pozval, naj akcijski načrt za podjetništvo predstavi na pomladnem zasedanju Sveta leta 2004.

1.3 Mnenje Odbora o zeleni knjigi je bilo odobreno na plenarnem zasedanju septembra 2003 ⁽¹⁾.

1.4 Komisija je nato februarja 2004 ⁽²⁾ sprejela akcijski načrt „Evropska agenda za podjetništvo“.

2. Cilji tega mnenja

2.1 Tako kot v predhodnem mnenju o zeleni knjigi o podjetništvu v Evropi poskuša Odbor tudi v tem mnenju prispevati k stalnemu procesu razumevanja in spodbujanja podjetništva. To poskuša doseči z zagotovitvijo splošnih pripomb in podrobnejšo analizo akcijskega načrta. V mnenju bo Odbor nato predstavil niz konstruktivnih priporočil o tem, kako je to pobudo mogoče spremeniti v stvarne in oprijemljive pobude, ki bodo v korist sedanjim in prihodnjim generacijam evropskih podjetnikov.

3. Splošne pripombe o akcijskem načrtu: ali dosega svoj zastavljeni cilj, tj. zagotavljanje „strateškega okvira za pospeševanje podjetništva“?

3.1 V zeleni knjigi o podjetništvu v Evropi je jasno izraženo razumevanje vprašanja in razsežnost izziva, kot je dvig ravni podjetništva v EU. Odbor se v svojem mnenju tega zaveda in Komisiji izreka priznanje za zeleno knjigo in nadaljnji proces odprtega in podrobnega posvetovanja.

⁽¹⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004.

⁽²⁾ COM(2004) 70 final, stran 4.

3.2 Na osnovi zelene knjige akcijski načrt zagotavlja nadaljnjo analizo evropskega podjetniškega izziva. Cilji akcijskega načrta so upravičeno visoko zastavljeni, vendar so nekatera prizadevanja neopredeljiva. Akcijski načrt v celoti daje vtis nejasnega in konservativnega dokumenta. Vsebuje le malo ustvarjalnosti, nakazane v zeleni knjigi in na javnih posvetovanjih, in pogosto raje navaja obstoječe pobude. Ponuja le malo mehanizmov za izvedbo in ne določa niti odgovornosti za izvedbo niti postopkov spremljanja in vrednotenja.

3.3 Ena od ključnih točk, ki so se oblikovale na razpravah med pisanjem zelene knjige in na nadaljnjih posvetovanjih, je bil širok razpon področij politike, ki vplivajo na podjetnike, in potreba po horizontalnem pristopu k opredeljenim izzivom, ki izhaja iz tega. Akcijski načrt interesnim skupinam sploh ne pokaže, da je ta pobuda prejela kaj več kot zgolj simbolično podporo služb Komisije zunaj GD za podjetništvo ali uprav držav članic. Brez take podpore pa bo akcijski načrt imel minimalen vpliv.

3.4 Komisija je na svoje posvetovanje prejela 250 odgovorov. Čeprav se Odbor zaveda transparentnosti, ki jo je Komisija pokazala z objavo vseh prejetih prispevkov na svoji spletni strani, akcijski načrt vsebuje le nekaj konkretnih sklicev na pripombe in bralcu ni jasno, kako so se odgovori analizirali in upoštevali. Glede na razsežnost te naloge in nastalo zanimanje v vsej EU bi bilo obžalovanja vredno, če se teh odgovorov ne bi pozorno obravnavalo. Če pa se jih je upoštevalo, bi to moralo biti razvidno iz akcijskega načrta.

3.5 V akcijskem načrtu bi bilo mogoče potrditi heterogenost malih in srednje velikih podjetij ter upoštevati, da ta raznolikost namesto splošnih političnih zahtev bolj osredotočene rešitve. Nedavno sporočilo Komisije o „Spodbujanju združnih podjetij v Evropi“⁽¹⁾ na primer potrjuje pomen spodbujanja zadržev v Evropi, akcijski načrt pa bi moral vključevati korelacijsko povezavo s posebno vlogo združnih podjetij⁽²⁾. Prav tako se potrebe samozaposlenih podjetnikov bistveno razlikujejo od potreb korporativnih družb⁽³⁾. Poleg takih posebnih oblik lastništva podjetij bi bilo treba v akcijskem načrtu upoštevati potrebo po prilagajanju politike podjetjem s posebnimi potrebami in značilnostmi, kot so na primer inovativna podjetja v fazi zagona ali uveljavljena podjetja, ki se ukvarjajo z bolj običajnimi dejavnostmi.

3.6 Odbor je prepričan, da je prav tako pomembno spodbujati podjetniško miselnost v javnem sektorju. Čeprav razume, da se akcijski načrt osredotoča na podjetništvo v smislu ustanovitve, vodenja in razvijanja podjetij, bi prav tako lahko ponovno poudaril potrebo po spodbujanju podjetniškega razmišljanja v javnih upravah.

⁽¹⁾ COM (2004) 18.

⁽²⁾ Glej mnenji EESO 242/2000 (Olsson) in 528/2004 (Fusco & Glorieux) za nadaljnje vire v zvezi s pomenom združnih podjetij.

⁽³⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točki 5.4 in 6.12.

3.7 Struktura

3.7.1 V svojem mnenju o zeleni knjigi je Odbor priporočil, „da se vsebina akcijskega načrta razdeli na dve ločeni področji:

— Spodbujanje podjetniškega duha: ta dejavnost bi morala biti usmerjena k razvijanju kulture podjetništva, „obnovi“ in izboljšanju ugleda podjetnika, tako med morebitnimi podjetniki v šolah, na univerzah in v družinskih krogih kakor tudi v javnih in zasebnih službah, zlasti finančnih ustanovah ter evropskih upravah in upravah držav članic.

— Ustvarjanje pogojev za spodbujanje podjetniške dejavnosti: to je usmerjeno k opredelitvi programa operativnih ukrepov za spodbujanje poslovne dejavnosti kot odgovor na deset vprašanj v zeleni knjigi.“⁽⁴⁾

3.7.2 Odbor na splošno soglašala s področji, zajetimi v petih strateških političnih področjih, vendar je zaskrbljen zaradi pomanjkanja konkretnih ukrepov, opisanih znotraj vsakega področja. Nadalje Odbor vztraja, da bi bil zgoraj navedeni pristop z dvema težiščema doslednejši od nekoliko poljubnega značaja teh petih strateških področij politike. Zdi se, da je teh pet političnih področij nedoslednih, da se medsebojno prekrivajo ter da zajemajo štiri globalne izzive in eno posebno vprašanje (izboljšanje dostopa do financiranja).

3.7.3 Kljub temu bodo v nadaljevanju tega mnenja posebne pripombe glede akcijskega načrta zaradi doslednosti razdeljene na teh istih pet področjih.

3.7.4 Odbor je prepričan, da je v dokumentu Komisije oblikovana širša agenda. V naslednji fazi je treba opredeliti tako posebne ukrepe in mehanizme politike, spremljanja in pregledovanja kakor tudi kazalnike podjetništva in podatke, ki bodo zagotavljali napredek.

4. Konkretna pripomba glede petih strateško najpomembnejših področij

4.1 Odbor za vsako od petih strateško najpomembnejših področij opredeli številne posebne prednostne naloge.

4.1.1 Spodbujanje podjetniške miselnosti

4.1.1.1 To mora biti dolgoročni cilj, ki vključuje mnoge organe na mnogih različnih ravneh. GD za podjetništvo potrebuje tako podporo GD za izobraževanje in kulturo kakor tudi nacionalnih in subnacionalnih agencij, vključenih v oblikovanje in izvedbo izobraževalne politike.

⁽⁴⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točka 2.2.2.

4.1.1.2 Kakor je poudarjeno v zeleni knjigi, podjetnike motivirajo zelo različni dejavniki, na primer finančni dobiček, neodvisnost ali zadovoljstvo pri delu. Ne glede na njihovo motivacijo je **bistveno, da se morebitni in obstoječi podjetniki zavedajo družbenih odgovornosti, ki jih prinaša lastništvo podjetja.**

4.1.1.3 Odbor pozdravlja priporočila akcijskega načrta v zvezi z mladimi, vendar hkrati poudarja **demografsko težnjo staranja prebivalstva v Evropi.** Bilo bi brezbrizno, če ne bi ustvarili okolja, ki bi ponujalo možnosti za lastništvo podjetij tudi starejšim prebivalcem, ki so za to usposobljeni (imajo spretnosti, sposobnost upravljanja, kapital itd.) za ustanovitev in vodenje podjetij.

4.1.1.4 Odbor prav tako pozdravlja, da akcijski načrt poudarja posebne potrebe podjetnic. Ženske, ki nameravajo ustanoviti in voditi podjetje, se soočajo s posebnimi praktičnimi, ekonomskimi in kulturnimi izzivi, ki se med državami članicami znatno razlikujejo. Uradniki bi lahko bolje ocenili te izzive in se jim odzvali, če bi v postopek oblikovanja politike vključili uspešne in neuspešne podjetnice.

4.1.1.5 V več državah članicah se je razvila dolgoletna tradicija podjetniških programov v šolah. Nobene potrebe ni, da bi ponovno izumili kolo, zato bi akcijski načrt moral temeljiti na analiziranju, izmenjavi in spodbujanju sprejetja dobre prakse. Komisija je v devetdesetih letih dvajsetega stoletja na tem področju uskladila več dragocenih NAJBOLJŠIH projektov. Ugotovitve in priporočila, ki izhajajo iz njih, bi se morala veljati za neprecenljiva pri oblikovanju politik akcijskega načrta.

4.1.1.6 **Mehanizmi za pospeševanje nadaljnega vključevanja članskih poslovnih organizacij v projekte skupaj s šolami** bi morali biti sestavni del novega večletnega programa Komisije za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2006–2010.

4.1.1.7 Vendar je za nastanek bolj podjetniške družbe v Evropi treba storiti še kaj več kot samo vzgajati prihodnje podjetnike. Ta politika bo padla na neplodna tla, če Evropa ne bo hkrati ustvarila okolja, ki bo morebitnim podjetnikom omogočalo uspeh. To pomeni, da je treba **zagotoviti, da bo mnogo več akterjev** v poslovnem okolju, od javnega in zasebnega sektorja do širše družbe, razumelo in cenilo pomen podjetništva. Podjetništvo bi zato morali sprejeti tako uradniki v javnem sektorju, ki si prizadevajo opravljati svoje dolžnosti učinkovito, kakor tudi tisti, ki se ukvarjajo z vodenjem podjetij.

4.1.1.8 Odbor je prepričan, da bi si politika morala prizadevati za **manj dramatično prikazovanje podjetništva**, tako da bi odstranila navidezne in dejanske pregrade med podjetniki in preostalo družbo. Sodobni načini dela ljudem omogočajo, da

preizkusijo različne načine vključevanja v gospodarstvo in da je sprememba statusa zaposlenega v samozaposlenega oz. delodajalca in obratno sorazmerno enostavna. Tako bi moralo mnogo več ljudi dojeti podjetništvo bodisi kot dolgoročno bodisi kot kratkoročno možnost. To bo imelo dvojno prednost, po eni strani spodbujanje vedno več ljudi k razmišljanju o lastništvu oz. upravljanju podjetja kot o pozitivni možnosti, po drugi strani pa se bo hkrati izboljšal odnos do podjetnikov med mnogimi interesnimi skupinami. Pri ustvarjanju takega okolja je treba posvetiti pozornost možnosti prijave in odjave podjetja tako, da so birokratski postopki čim krajši. Potreba po tem je posebej izrazita v nekaterih novih državah članicah, od koder se poroča o preveč težavnih upravnih postopkih ob spremembi statusa samozaposlenega v status zaposlenega, začetek samostojne dejavnosti pa je birokratsko zelo oviran.

4.1.1.9 Hkrati morajo oblasti in druge interesne skupine zagotoviti, da se olajšanega spreminjanja teh različnih delovnih statusov ne zlorablja. Za doseg ravnesja je pomembno, da delojemalci ali brezposelni ne začnejo samostojne dejavnosti na podlagi prigovarjanj ali prisile, če v to niso prepričani po lastni presoji, in da manj tankovestni delodajalci ne smejo opustiti svojih odgovornosti do delojemalcev (¹).

4.1.2 Spodbujanje vedno več ljudi k podjetništvu

4.1.2.1 V akcijskem načrtu je dobro obdelano osrednje vprašanje **primernege ravnesja med tveganjem in nagrado.**

4.1.2.2 Odbor z zanimanjem pričakuje sporočilo Komisije o **prenosih podjetij.** To bo predvidoma nadgradnja njenega dragocenega poročila o NAJBOLJŠIH iz maja 2002 in nadaljevanje naloge, da se povečajo vlaganja in spodbudi zavest uradnikov v državah članicah in finančne skupnosti o tem pomembnem političnem področju. Treba se je lotiti reševanja več posebnih problemov, da bi se olajšal prenos, in čim bolj povečati možnosti za kontinuiteto podjetij. Zlasti davčne ureditve, davki na dediščino, zakonodaja o dedovanju in zakonodaja o podjetjih sedaj otežujejo nasledstvo podjetij, zato jih je treba predelati.

4.1.2.3 Akcijski načrt upravičeno izpostavlja **stigma zaradi neuspeha** kot precejšnjo oviro za povečanje podjetniške dejavnosti. S tem izzivom se je delno mogoče soočiti s pomočjo uspešnih strategij za spodbujanje družbene zavesti o podjetništvu. Vendar je treba več neposredne pozornosti posvetiti odnosu finančnih ustanov, ki morajo postati bolj prožne pri obravnavanju posameznikov ob zapiranju podjetij. Odbor priporoča, da Komisija finančnim ustanovam predloži dokaze, da za podjetnike s predhodnimi (uspešnimi ali neuspešnimi) izkušnjami obstaja večja verjetnost, da bodo pri novih podvigih uspešni.

(¹) UL C 10 z dne 14.1.2004, točka 5.3.

4.1.2.4 V tem procesu je pomembno vzpostaviti ravnovesje med omogočanjem ponovnega začetka tistim, ki so propadli „pošteno“, in zagotavljanjem prepovedi za nezakonito ravnanje. Stečajna zakonodaja mora torej postati manj stigmatizirajoča in bolj transparentna.

4.1.2.5 Čeprav Odbor pogoša bolj podrobno opredelitev predvidenih posebnih ukrepov, pozdravlja dejstvo, da se akcijski načrt sklicuje na nadaljnje delo Komisije in držav članic v zvezi s **programi socialne varnosti za podjetnike**.

4.1.3 Priprava podjetnikov za rast in konkurenčnost

4.1.3.1 Raziskave kažejo, da obstaja potreba po usposabljanju in zagotavljanju podpore lastnikom oz. upravljavcem podjetij, zlasti pri trženju. Prav tako je prišlo do bistvenega napredka pri prenosu znanja v mala in srednje velika podjetja prek zaposlovanja in močnejših vezi med raziskovalnimi ustanovami in skupnostjo malih in srednje velikih podjetij. Mentorske programe, kjer se mlada podjetja/podjetniki lahko učijo od izkušenih, je treba razvijati in podpirati.

4.1.4 Izboljšanje pretoka finančnih sredstev

4.1.4.1 Odbor pozdravlja predlog za spodbuditev držav članic k izmenjavi izkušenj glede dobre prakse in za izdelavo nadaljnjega akcijskega načrta za elektronsko nabavo.

4.1.4.2 Glede dostopa do financiranja Odbor priporoča **bolj celovit pristop**, ki vključuje:

- **spodbujanje poslovnega čuta lastnikov oz. upravljavcev podjetij**, da bi razumeli, kaj je potrebno za pridobitev financiranja za rast. To bi bilo mogoče doseči preko pooblaščenih mrež za poslovno podporo;
- **spodbujanje zavesti finančnih ustanov o potrebah podjetij**, ki skušajo pridobiti finančna sredstva in podporo za rast: to pa pomeni, da je treba spodbujati večje razumevanje za podjetništvo v finančnem sektorju;
- **dostop manjših podjetij do javnih naročil**. To je najbolj neposredna oblika ukrepanja z vidika povpraševanja, ki ga javni sektor še lahko prenese. Kakor je Odbor ugotovil v mnenju o zeleni knjigi, je mnogo preprek, ki malim podjetjem omejujejo dostop do javnih naročil⁽¹⁾, pri tem pa se državni uradniki podobno srečujejo z upravnimi ovirami. Vendar morebitne koristi za obe strani in za gospodarstvo upravičujejo nadaljnja razmišljanja in ukrepe na tem področju. ZDA ponujajo pozitiven model, pri katerem si zvezna ministrstva in agencije prizadevajo z malimi podjetji skleniti pogodbe za 23 % javnih naročil;
- **poenostavitev in skrajšanje postopkov za izpolnjevanje davčnih predpisov**. Čeprav akcijski načrt na tem področju

daje nekaj zanimivih zamisli, to še ni bilo dovolj domišljeno. Odbor se zaveda, da imajo pristojnost za izvedbo konkretnih ukrepov državne in, v nekaterih primerih, regionalne ali celo lokalne oblasti. Odbor ponovno poziva k **davčnim spodbudam za ponovno investiranje dobička nazaj v posel**⁽²⁾, kar v akcijskem načrtu sploh ni omenjeno.

4.1.5 Ustvarjanje regulativnega in upravnega okvira, ki je bolj naklonjen malim in srednje velikim podjetjem

4.1.5.1 Mnenje Odbora o zeleni knjigi je izpostavilo potrebo po političnih možnostih za podporo malim podjetjem, ki bi bile „vgrajene vodoravno, v vsa zadevna področja oblikovanja politike (zaposlovanje, obdavčenje, okolje, izobraževanje itd.), in navpično, na vseh ravneh oblikovanja politike“⁽³⁾. Kljub širši spodbudi iz junija 2002, tj. Svežnju za boljšo zakonodajo, pa mnoge službe Komisije še vedno niso sposobne ustrezno oceniti učinka predlogov politike na mala in srednje velika podjetja ali na druge interesne skupine. **Odbor zato podpira nedavne pozive k uvedbi funkcije podpredsednika Evropske komisije z bolj neposredno odgovornostjo za nadzor regulativne reforme.**

4.1.5.2 Širše gledano še vedno obstaja precej manevrskega prostora za **izboljšanje postopkov ocenjevanja regulativnega učinka**, ne samo znotraj Komisije, temveč tudi v Parlamentu in Svetu.

4.1.5.3 Odbor obžaluje, da se več ne omenja pristop „**najprej je treba razmišljati v malem**“. To pomeni, da je treba vse predpise ali zakonodajo oblikovati ob upoštevanju posebnih lastnosti in izzivov malih podjetij. Osrednja točka tega pristopa je ocenjevanje posebnih poslovnih učinkov vse nove in obstoječe zakonodaje na mala in mikro podjetja. Če bi se uresničeval v celotnem postopku oblikovanja politike EU, bi ta pristop sam predstavljal najpomembnejši prispevek institucij k obsežnejši podjetniški dejavnosti.

4.1.5.4 Nedavni vstop 10 novih držav članic EU prinaša veliko večji obseg malih in srednje velikih podjetij, od katerih imajo mnoga težave s sprejemanjem obstoječe zakonodaje EU, še preden lahko sploh pregledajo predloge za morebitne nove regulativne predloge. Komisija mora zato graditi na raznih posameznih pobudah, pri čemer mora proaktivno ugotavljati, kaj o njih meni skupnost malih in srednje velikih podjetij. Še bolj pomembno je, da mora Komisija pokazati upoštevanje širšega okvira, če naj bi se izognila nezadovoljstvu in kulturni vrzeli med ustanovami in politiko EU na eni strani ter malimi podjetji na drugi strani.

⁽¹⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točki 6.10.1 in 6.10.2.

⁽²⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točka 6.11.1.

⁽³⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točka 6.2.1.

4.1.5.5 Odbor poudarja pomen učinkovitega dialoga med Komisijo in predstavniki malih in srednje velikih podjetij. Posvetovanja z malimi in srednje velikimi podjetji prek njihovih predstavniških organizacij bi morala biti v središču vseh posvetovalnih postopkov Komisije. Da bi se to olajšalo in zagotovilo, da bodo vse službe Komisije tudi v prihodnje seznanjene s stališči malih in srednje velikih podjetij, Odbor priporoča, da se kot izhodišče uporabi vloga odposlanca malih in srednje velikih podjetij in da se **v okviru nove Komisije imenuje komisarja za mala in srednje velika podjetja**. Osrednja naloga te vloge bi morala biti nadzorovanje izvajanja načela „najprej je treba razmišljati v malem“ v Komisiji sami.

4.1.5.6 Enaka načela dialoga veljajo za socialne partnerje, ki se ukvarjajo z mnogimi zelo pomembnimi vprašanji za prihodnje in sedanje podjetnike. Odbor priporoča pregled socialnega dialoga – načeloma na ravni EU, v nekaterih primerih tudi na nacionalni ravni – da se preuči, kako formalizirati bolj sorazmerno raven sodelovanja vedno bolj pomembne in raznolike skupnosti malih in srednje velikih podjetij.

4.1.5.7 S posebnim sklicem na pravila v zvezi z državno pomočjo Odbor toplo pozdravlja vzpostavitev instrumenta za ugotavljanje pomoči, ki po vsej verjetnosti ne bo znatno vplivala na konkurenčnost. Pomembno je na primer, da postopki državne pomoči ne ovirajo raziskovanja in izvajanja inovativnih načinov za odpravo morebitnih finančnih vrzeli za mala podjetja.

5. Priporočila za doseganje čim večjega pozitivnega učinka akcijskega načrta

5.1 Odbor se zavzema za naslednja pojasnila in/ali izboljšanje postopkov:

5.1.1 **Skladnost pristopov podjetniške politike:** jasno je, da ima znotraj Komisije GD za podjetništvo ključno vlogo pri usmerjanju napredka. Akcijski načrt omenja vsa področja podjetniške politike Komisije in, kakor je priporočil Odbor v svojem mnenju o zeleni knjigi⁽¹⁾, mora biti to razvidno tudi iz posamičnih političnih pobud GD. Zlasti večletni program Komisije za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2006–2010 mora pokazati jasno zvezo z akcijskim načrtom za podjetništvo in nadalje zagotoviti mehanizem za odzivanje na vrsto njegovih prednostnih nalog.

5.1.2 **Vrednotenje:** kljub nekaterim nedavnim izboljšavam, poslovna skupnost ni zadovoljna z uporabljenim pristopom za vrednotenje Evropske listine za mala podjetja. Sedaj ta omogoča državnim uradnikom na ravni EU in na nacionalni ravni, da nastopajo v dvojni vlogi „sodnika in porote“. Ključno je, da so predstavniki podjetij bolj dejavno vključeni v vrednotenje akcijskega načrta.

5.1.3 **Treba je opredeliti okvir za bodoče naknadno vrednotenje,** da se omogočijo nenehne izboljšave politike. V to morajo biti vključeni uradniki Komisije in držav članic ter priznani predstavniki podjetij na ravni EU in na nacionalni ravni.

5.1.4 **Ustrezni kazalniki rezultatov so bistveno orodje pri zastavljanju in merjenju ciljev za povečanje podjetniške dejavnosti.** To je Odbor priporočil v svojem prejšnjem mnenju⁽²⁾ in poudaril v zaključkih Sveta za konkurenčnost z dne 20. februarja. Taki podatki bodo omogočili tudi primerjalno študijo politike in podjetniškega okolja držav članic.

5.1.5 **Jasni časovni okviri:** zaključki Sveta za konkurenčnost z dne 20. februarja pozivajo Komisijo k izdelavi bolj ambicioznega časovnega razporeda. Da bi bil časovni razpored učinkovit, mora biti tudi natančen in usmerjen k ciljem. Odbor razume, da je Komisija, odkar je objavila akcijski načrt, izdelala niz delovnih listov, natančneje opredeljenih ciljev in razporedov za posebne ukrepe. V istem duhu, ki je prevladoval na posvetovanjih, Odbor poziva Komisijo, naj spodbuja uporabo teh delovnih listov in omogoči, da so na razpolago zainteresiranim strankam.

5.1.6 **Spremljanje procesa in posredovanje odgovornosti:** Komisija ne more in ne sme izvajati večine potrebnih ukrepov, vendar mora pozorno nadzorovati in spremljati napredek pri izvajanju akcijskega načrta. Hkrati je bistvenega pomena, da se odgovornost za izvedbo raznih ukrepov posreduje na ustrezno raven in da se vse zadevne stranke obvesti o dogovorjenem časovnem razporedu. To zahteva usklajeno vključevanje raznih akterjev, zato Odbor priporoča naslednje pobude, da se zagotovi njihovo sodelovanje pri nadaljnjem delu.

5.1.7 Da bi razširili sodelovanje Komisije v procesu, je treba **vzpostaviti določeno obliko odbora za spremljanje akcijskega načrta** v okviru spremenjene strukture Komisije po novembru 2004. Ta bi vključeval predstavnike vsakega od ustreznih generalnih direktorátov, v katerih se oblikujejo zakonski predlogi, ki zadevajo podjetja, in tudi tistih generalnih direktorátov, ki so odgovorni za nadzor izvajanja programov Skupnosti, ki izhajajo iz akcijskega načrta.

5.1.8 Ustanovitev **delovne skupine ustreznih državnih uradnikov** bi povečala njihovo vključevanje v proces. Ta bi morala na rednih sestankih razpravljati o konkretnih vidikih priporočil akcijskega načrta, prikazati napredek in ugotavljati pomanjkljivosti.

⁽¹⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točka 4.3.

⁽²⁾ UL C 10 z dne 14.1.2004, točka 8.4, zadnja alinea.

5.1.9 Ključno je, da se poslovna skupnost dejavno vključi v izvajanje, spremljanje in vrednotenje akcijskega načrta. S tem ima Odbor v mislih poslovno skupnost v najširšem smislu, kar zajema podjetja vseh oblik in velikosti, od samozaposlenih do multinacionalnih korporacij in od združenih podjetij do delniških družb. Kakršen koli neuspeh pri doseganju tako širokega vključevanja pomeni tveganje, da bo poslovna skupnost izključena iz potekajočega procesa, kar bo posledično zmanjšalo njen vpliv na najnižjo raven. Odbor torej priporoča **sistematičen pristop k posvetovanju s poslovno skupnostjo med celotnim procesom** prek njenih priznanih predstavnikov na ravni EU in držav članic.

5.1.10 Kot so pokazali odzivi na zeleno knjigo, se za podjetništvo zanima vedno več akterjev zunaj skupnosti malih in srednje velikih podjetij. Sindikati se na primer na splošno zavedajo pomena podjetniške politike. **Vsem takim interesnim skupinam bi morali omogočiti, da prispevajo k izvajanju akcijskega načrta.**

5.1.11 Na splošno Odbor priporoča, naj si celotna Komisija prizadeva, da bi akcijski načrt ostal v središču pozornosti tako tistih, ki oblikujejo politiko, kakor tudi širše skupnosti. **Stalne**

promocijske dejavnosti in kampanje za spodbujanje zavedanja posebnih ciljev v okviru celotnega načrta bodo pripomogle k ohranjanju zagona in vključevanju zelo različnih akterjev, ki so potrebni za uspeh te nadvse pomembne pobude.

6. Zaključki

6.1 Odbor pozdravlja akcijski načrt Komisije in ponovno izreka priznanje GD za podjetništvo za njegova prizadevanja, odkar se je ta proces začel v začetku leta 2002. Odbor se zaveda, da morajo mnogo potrebnih ukrepov sprejeti oblikovalci politike zunaj GD za podjetništvo.

6.2 Akcijski načrt je zgolj izhodiščna točka nenehnega in dolgoročnega procesa. Ta proces bo uspešen samo, če se vodoravno poveže prek širokega obsega področij politike in navpično prek oblikovalcev politike na mnogih ravneh. Akcijski načrt in druge z njim povezane prihodnje pobude Komisije morajo sprožiti pozitiven odziv teh oblikovalcev politike. Odbor poziva zlasti druge generalne direktorate in oblasti držav članic k dejavnemu vključevanju.

V Bruslju, 15. septembra 2004

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Roger BRIESCH